

პროფესიული უნარები

საგამოცდო პროგრამა

I. განვითარებისა და სწავლის თეორია - 15%

მოსწავლის ასაკობრივი განვითარების ძირითადი კანონზომიერებები, ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენს მოსწავლის განვითარებაზე და მოსწავლის სწავლის ხელშესაწყობად მათი გამოყენების ხერხები.

სწავლის ძირითადი თეორიები, ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენენ სწავლაზე და მოსწავლის სწავლისა და განვითარების ხელშესაწყობად მათი გამოყენების ხერხები.

განვითარებისა და სწავლის თეორია

კონსტრუქტივიზმი	ძირითადი პოსტულატები
ბიჰევიორიზმი	ძირითადი პოსტულატები
კოგნიტური განვითარების თეორია	ძირითადი პოსტულატები
სოციალური დასწავლის თეორია;	ძირითადი პოსტულატები
სოციო-კულტურული თეორია	ძირითადი პოსტულატები
მორალური განვითარების თეორია	ძირითადი პოსტულატები
ჰუმანისტური თეორია	ძირითადი პოსტულატები
მრავალმხრივი ინტელექტის თეორია	ძირითადი პოსტულატები
განწყობის თეორია	ძირითადი პოსტულატები

ავტორები

შან პიაჟე –
ინტელექტის
განვითარების თეორია

- კოგნიტური სქემები; კოგნიტური სქემების ფორმირება:
 - ასიმილაცია,
 - აკომოდაცია,
 - კოგნიტური წონასწორობა;
- განვითარების სტადიები და მათი თავისებურებები:
 - სენსომოტორული სტადია
 - ოპერაციამდელი სტადია
 - კონკრეტული ოპერაციების სტადია
 - ფორმალური ოპერაციების სტადია

ლევ ვიზოტსკი – განვითარების სოციალურ – კულტურული თეორია	➤ განვითარების სოციალური და კულტურული ფაქტორები. ➤ ბავშვის კოგნიტური განვითარება – განვითარების აქტუალური ზონა, განვითარების უახლოესი ზონა. ➤ ბავშვის განვითარების ხელშეწყობა – მოსწავლის უახლოესი განვითარების ზონის აქტუალური განვითარების ზონად გარდაქმნის ხელშეწყობა.
ლორენს კოლბერტი – მორალური განვითარების თეორია.	➤ კოლბერტის მორალური განვითარების ძირითადი დონეები: - პრეკონვენციური - კონვენციური - პოსტკონვენციური ➤ მოსწავლეთა მორალური განვითარების დონის დადგენა. ➤ მოსწავლეთა მორალური განვითარების ხელშეწყობა.
ალბერტ ბანდურა – სოციალურ – კოგნიტური დასწავლის თეორია	➤ სოციალური ფაქტორების როლი სწავლისა და სწავლების პროცესში. ➤ სოციალური მოდელირება (მოდელის თვისებები). ➤ დაკვრებით სწავლისათვის აუცილებელი ფაქტორები (ყურადღება, დამახსოვრება, გახეობა, მოგივაცია). ➤ ქცევისა და გარემოს ურთიერთმიმართება
ბერას უ. სპინერი – ოპერანტული განპირობებულობის თეორია	➤ სკინერის თეორიის ძირითადი პოსტულატები. ➤ ოპერანტული განპირობებულობა. ➤ პოზიტიური და ნეგატიური განმამტკიცებელი სტიმულები. ➤ პოზიტიური და ნეგატიური დასჯა. ➤ მოგივირების ბიპევიორისგული ფორმები. ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
აბრაჰამ მასლოუ – მოტივაციის იერარქიული თეორია	➤ მოთხოვნილებათა იერარქია. ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.

დიმიტრი უზნაძე – <i>განწყობის თეორია</i>	➤ ფუნქციონალური გენდენცია. ➤ ადამიანის ქცევის ფორმათა კლასიფიკაცია: - ინგროგენური. - ექსტროგენური. ➤ სწავლა-როგორც ქცევის განსაკუთრებული ფორმა; - თამაშით სწავლა. ➤ ალბრდის ძირითადი გრაგედია. ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
დემიდ პერკინსი – <i>განათლების თეორია:</i>	➤ ადამიანის მეგაკოგნიტური განვითარება. ➤ ეფექტიანი სწავლების პრინციპები. ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
ჰოვარდ ბარდნერი - <i>მრავალმხრივი</i> <i>ინტელექტის თეორია</i>	➤ ინტელექტის ძირითადი ტიპები. ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
ჯერომ ბრუნერი – <i>აღმოჩენებით სწავლის</i> <i>თეორია</i>	➤ ფაქტორები, რომელიც განაპირობებს აღმოჩენებით სწავლის ეფექტურობას: - განწყობა, - სწავლისადმი მზაობა, - სწავლის მრავალფეროვნება, - სპირალური კურიკულუმი. ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
ჯონ დიუი – <i>სწავლა გამოცდილებით</i>	➤ სკოლა-ლაბორატორია და სწავლა გამოცდილებით. ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
კარლ როჟერსი – <i>ჰუმანისტური მიდგომა</i> <i>და სწავლა</i> <i>გამოცდილებით.</i>	➤ მე-კონცეფცია და თვითაქტუალიზაცია. ➤ მასწავლებელი, როგორც ფასილიტატორი (ხელის შეშეწყობი). ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
ბენჯამინ ბლუმი <i>განათლების მიზნების</i> <i>კატეგორიზაცია</i>	➤ განათლების მიზნების კატეგორიზაცია. ➤ კოგნიტური, აფექტური და ფსიქომოტორული სფეროების დონეები ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
მარია მონტესორი – <i>მონტესორის სკოლა</i>	➤ სწავლების ძირითადი პრინციპები. ➤ თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.

II. სწავლა და შეფასება - 65%

1. სასწავლო გარემო

1.1. ეფექტიანი სასწავლო გარემოს შექმნა თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალური თავისებურებების გათვალისწინებით.

- ინდივიდუალური მიდგომები და სასწავლო გეგმები
- მულტიკულტურული და მულტილინგვური მიდგომები

1.2. ინკლუზიური განათლების მნიშვნელობა და პრინციპები.

- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეების სწავლისა და სოციალური ინტეგრაციის ხელშეწყობა:
 - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მოსწავლეები
 - განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული მოსწავლეები

1.3. თითოეული მოსწავლის პიროვნული და სოციალური განვითარების ხელშეწყობა:

- ეთიკური ღირებულებების ჩამოყალიბება
- ემოციური განვითარების ხელშეწყობა
- კონფლიქტის პრევენცია, კონფლიქტის კონსტრუქციული მოგვარება
- მოსწავლეთა შორის პოზიტიური ურთიერთობების ჩამოყალიბება
- დამოუკიდებელი აზრის თავისუფლად გამოხატვა.

1.4. სასწავლო ფიზიკური გარემოს მოწყობა ეფექტიანი სწავლებისათვის მიზნის მისაღწევად:

- სასწავლო რესურსების, ტექნოლოგიების გამოყენება სასწავლო მიზნების აღეკვამურად
- სასწავლო მიზნის და სწავლების მეთოდის აღეკვამური ფიზიკური გარემო

1.5. კლასის მართვის სტილი:

- დემოკრატიული
- ავტორიტარული
- ქაოსური

1.6. დამოუკიდებელი, კონკურენტული და თანამშრომლობითი სწავლება.

1.7. მოსწავლეთა ქცევის მართვა ჯგუფებში, წყვილებში, დისკუსიის დროს.

1.8. მოსწავლეებისთვის საკუთარი ქცევის შეფასების, თვითმართვის უნარის ჩამოყალიბება.

1.9. მოსწავლეთა ქცევის წესების შემუშავება.

2. მოგვივაცია და კომუნიკაცია

2.1. შინაგანი და გარეგანი მოგვივაცია.

2.2. მოგვივაციის ამბალეების სტრატეგიები.

2.3. მოსწავლის ასაკობრივი და პიროვნული თავისებურებების გათვალისწინებით მოგვივაციის სტრატეგიის შერჩევა.

2.4. კომუნიკაციის სხედასხვა სტრატეგიის გამოყენება კონკრეტული სასწავლო მიზნების მისაღწევად.

- ვერბალური კომუნიკაცია
- არავერბალური კომუნიკაცია
- აქტიური მოსმენა

2.5. კომუნიკაციის სხედასხვა სტრატეგიის გამოყენება სასკოლო საზოგადოებასთან (მშობლები, კოლეგები და ა.შ.) ეფექტიანი თანამშრომლობისათვის

2.6. მოსწავლეების კომუნიკაციური უნარების განვითარების ხელშეწყობა.

2.7. მოსწავლეებთან კარგი პიროვნული ურთიერთობების ჩამოყალიბება მოსწავლის სწავლის ხელშესაწყობად.

2.8. კითხვის დასმის სტრატეგიები.

3. სასწავლო პროცესი

3.1 სასწავლო პროცესის დაგეგმვა ეროვნული სასწავლო გეგმისა და სასწავლო მიზნების შესაბამისად.

3.2. გაკვეთილის დაგეგმვა ეროვნული სასწავლო გეგმისა და სასწავლო მიზნების შესაბამისად.

3.3. გაკვეთილის დაგეგმვის მნიშვნელოვანი ასპექტები:

- სასწავლო მიზნები
- მოსწავლეთა შესაძლებლობები
- სასწავლო აქტივობები
- დროის განაწილება
- სასწავლო რესურსები და ა.შ.

3.4. მოკლევადიანი და გრძელვადიანი გეგმების შედგენის დროს შეფასების შედეგად მოპოვებული ინფორმაციის გამოყენება.

3.5. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შედგენა და გამოყენება.

4. შეფასების მეთოდები

4.1. შეფასების მიზნები.

4.2. შეფასების ტიპები:

- განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასება
- მიმდინარე და შემაჯამებელი შეფასება

4.3. შეფასების მეთოდები:

- გესტირება
- პორტფოლიო
- მასწავლებლის დაკვირვება და კომენტარი
- მოსწავლის თვითშეფასება და თანაგოლთა შეფასება

4.4. შეფასების სქემების შექმნა და გამოყენება:

- შეფასების ძირითადი პრინციპები: ობიექტურობა, სანდოობა, ვალიდობა, გამჭვირვალობა

4.5. შეფასების შედეგების გამოყენება მოსწავლეთა სწავლის ხელშესაწყობად, მასწავლებლის პროფესიული განვითარებისათვის და ა.შ.

5. სწავლების სტრატეგია და მეთოდები

5.1. სწავლების მეთოდები: პირდაპირი და არაპირდაპირი, ინდუქციური და დედუქციური, სოკრატული და სხვ.

5.2. საკლასო ორგანიზაციის მოდელები:

- საერთო საკლასო მუშაობა
- ინდივიდუალური მუშაობა
- ჯგუფური მუშაობა

5.3. სწავლების სტრატეგიების ეფექტური დაგეგმვა, გამოყენება და შეფასება;

- როლური თამაშები/სიმულაციები
- დისკუსია
- პრეზენტაცია
- პროექტები
- კოგნიტური სქემები/გრაფიკული ორგანიზატორები და ა.შ.

5.4. სააზროვნო უნარების განვითარების ეფექტიანი სტრატეგიები:

- კრიტიკული აზროვნების განვითარების ხელშეწყობა
- პრობლემის გადაჭრის უნარის განვითარების ხელშეწყობა
- შემოქმედებითი აზროვნების განვითარების ხელშეწყობა
- მეგაკოგნიტური უნარების განვითარების ხელშეწყობა

5.5. სოციალური უნარების განვითარებისა და კლასში ინტეგრაციის ხელშეწყობა.

III. პროფესიული გარემო – 20%

1. კოლეგებთან ურთიერთობა	1.1 მოსწავლეთა სწავლის ხელშეწყობის მიზნით კოლეგებთან თანამშრომლობა. 1.2 ახალბედა პედაგოგისთვის გამოცდილების გაზიარება. 1.3 საზოგადოებასთან ურთიერთობა: - სასწავლო რესურსების მოძიება
2. თვითშეფასება და პროფესიულ განვითარებაზე ზრუნვა	2.1. პროფესიულ განვითარებაზე ზრუნვა 2.2. მოსწავლეთა შეფასების შედეგების გამოყენება თვითშეფასების მიზნით: - საკუთარი პრაქტიკის კვლევა - კოლეგების გამოცდილების გაზიარება
3. სამართლებრივი აქტების ცოდნა	3.1. საქართველოს კონსტიტუცია (მე-2 თავი): - ადამიანის უფლებები და ძირითადი თავისუფლებები. სიგყვის, აზრის გამოხატვის თავისუფლება, აღმსარებლობის, რწმენის თავისუფლება. 3.2. „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონი. 3.3. ეროვნული სასწავლო გეგმა; სწავლებისა და სწავლის ძირითადი პრინციპები: - საგანმანათლებლო პროცესის ორგანიზება - საგანმანათლებლო რესურსები - სასკოლო სასწავლო გეგმა - მოსწავლის შეფასების სისტემა - ინკლუზიური განათლება - ძირითადი მეთოდოლოგიური ორიენტირები - სავალდებულო და არჩევითი საგნები 3.4. შრომის კოდექსი: - შრომითი ხელშეკრულება - შვებულება - დასვენებით სარგებლობა 3.5. ბავშვთა უფლებების კონვენცია 3.6. ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების შესახებ დადგენილება.